

Ha én liberális volnék

2016 december 22. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Bródy János és Székelyi József lapinterjúiban tovább él az SZDSZ szellemisége. A padlóra került balliberális ellenzék nem találja sem a helyét, sem a hangját.

Mind gyakrabban emlékeztetnek bennünket: nemcsak 2017 közeleg, hanem 2018, az országgyűlési választások éve is. Sikerülhet-e szalonképessé átfazonírozni azt a szövetségest, akit korábban folyamatosan lenáciztak – nos, ez a balliberális dilemma manapság. Merthogy egyedül nem megy: nem lehet leváltani Orbán Viktort. Az egykori SZDSZ-agytröszt, a legendás sűrűkeállomány szerint politikai és erkölcsi skrupulusoknak itt nincs helyük: fel kell sorakozni Vona Gábor mögött. Ledarálni ráérnek majd később is. A korábban fennen hirdetett antifasiszta ethosz machiavellista elárulása talán nem fog feltűnni, hiszen a liberális rendszerváltó párt programostul elenyészett, szabad elvonulást kapott a koalíciós partnertől. Én azonban azok közé tartozom, akik azt vallják: az SZDSZ nem vész el, csak átalakul.

A padlóra került balliberális ellenzék nem találja sem a helyét, sem a hangját. Kis túlzással nyomtatott hetilapok, rádió- és televíziócsatornák, fűként pedig internetes portálok őrzik a lángot: a polgári kormányzatnak nem annyira politikai, mint médiaellenzéke van. A média e bolymeleg zugaiban lel otthonra az egykori SZDSZ holdudvarába tartozó művésztelmisség is. Jobbára még a múlt évszázad ünnepeit hűsei, noha ma is aktívak. Közülük ketten is interjút adtak a karácsonyváró hangulatban: Bródy János a Magyar Narancsnak, Székelyi József a Népszavának. Sajátos egybeesés, hogy mindketten idén hetvenévesek. A lélekerősítőnek szánt írások egyben politikai iránymutatások is: miként dacolhat a szabad lélek a gaz, illiberális hatalommal. Azzal, amelyik nem átallja azt állítani a régi görögökkel együtt: létezik másmilyen demokrácia is, mint liberális.

Bródy az egyszerűbb képlet, aki a dalias időkben az SZDSZ választási reklámfilmjében is felbukkant, liberális sziklának tartja magát: a világ elmozdulhatott, de ő maradt az arkhimédészi vonatkoztatási pont. Még mindig a felvilágosodásra hivatkozik, hiába sodorták a jakobinizmus mindenféle formái véres diktatúrákba a nyugati világot. A felvilágosodás a magyarban nyelvi trükk is: a francia eredetiben „világosságról” van szó a „sötétséggel” szemben. Mi vagyunk a jók, ti a rosszak – akár a sematikus hollywoodi filmekben. A pártosság e kétosztatásban nem akad össze a függetlenség mítoszával: Bródy szerint „A társadalom annyira megosztott, hogy ha egy művész nyilvánosan leteszi a voksát bizonyos szellemiség mellett, akkor lehet, hogy a közönségének egy részét elidegeníti magától. Én vállalom ezt a kockázatot. Érzékelem, hogy nagyon sokan elbódultak az ösi félelmekre és gyűlölködésre építő propagandától, és nem tekintik értéknek a felvilágosodás szabadelvű európai hagyományait.”

Hogy Bródy joggal pályázhat-e Cseh Tamás megürült dalnoki szerepére, ki-ki döntse el. Köztársaság-síratása (amely nem vesz tudomást az alaptörvény szövegéről, amelyben szerepel az államforma), ajánlkozása ötvenhatos és egyéb himnuszokra számomra inkább disszonáns. Nem is annyira a tartalom, mint a forma miatt – mintha egyfajta csasztuskakultúra öltene új köntöst. S persze társul hozzá a hűsiesség képze: „A zenészek közül sokan gondolkoznak úgy, mint én, de nem vállalják érte a rizikót. Így aztán egyre elfogadottabbá válik az az érvelés, hogy a művészek az a dolga, hogy szórakoztasson, és ne avatkozzon bele a politikába. Én ezzel nem értek egyet.” Nem is oly rég még épp a liberális kultúrpapák zengték, hogy a művészet ne avatkozzék a politikába: az írók például vonuljanak vissza alkotni az elefántcsonttoronyba, ne foglalkozzanak vízügyekkel, bízzák a politikát a profi hatalomtechnikusokra. Később viszont, amikor Orbánt lehetett kritizálni, még a politikai költészet is hirtelen újfent aktuálisá vált. Hiába, változnak az idők.

Bródy kvázi politikusként hinti az ígét: „Nem vagyok pártpolitikus, de azt gondolom, minden embernek joga van a politikai véleménynyilvánításhoz. A demokratikus társadalmakban a népé a hatalom és a választás joga. Kár, hogy sokan nem élnek vele, és még nagyobb kár, hogy nem jutnak hozzá azokhoz az információkhoz, melyek alapján felelősségteljesen dönthetnének. A sajtó szabadsága elég korlátozottan érvényesül. Ezért játszhatnak a hatalom birtokosai szórakoztató színházat a nagyközönség számára, miközben eltitkolják a kellemetlen tényeket. Látszólag demokratikus keretek között élünk, de a valódi döntések nem a demokrácia szabályai szerint születnek.” Összefoglalom: a nép buta, éretlen a demokráciára, ezért a felkent liberális elitnek kell felvilágosítania, mi áll az érdekében.

E szellemben az interjú során elkerül például a régi népdalapú sláger, a Ha én rózsá volnék. Annak is ez a strófája: „Ha én kapu volnék, mindig nyitva állnék, / akárhonnán jönne, bárkit beengednék, / nem kérdezném tőle, hát téged ki küldött, / akkor lennék boldog, ha mindenki eljött.” Ezt a migrációra és a honvédelemre alkalmazni elég meredek, de a koncertek közönsége megteszi. Az nem kerül szóba, hogy tíz éve miért nem volt aktuális az „És ha egyszer rajtam lánckerék taposna, / alattam a föld is sírva beomolna” passzus. Jó, elszabadult tank csak egy volt, inkább lovas rendőrök patái és azonosító nélküli terrorlegények bakancsai tapostak, de hát a kényes liberalizmus mégiscsak válogatott a politikai kendermagban. Az SZDSZ politikusa, a szép emlékű Demszky Gábor pedig kampányvideót csinált a lángoló budapesti utcák vágóképeiből.

Bródyhoz képest Székelyi, aki az SZDSZ küldöttgyűlésén a Himnusz blaszfémizálva „Tokaj hímveszejének” nevezte Orbán Viktort, aki „nektárt fog csöpögtetni mindenhová”, kevésbé szofisztikált. Az interjújának is az a címe: „A parasztvakításnak vége kell hogy legyen”. A Botka László városában korábban szegedi színidirektorként is működő színművészt nem foglalkoztatja az idő katasztrófálisan zakatoló múlása, miközben félti a gyerekeit, reszket a jelenükért és a jövőjükért. Az egyszerűbb lelkekhez szól: „Ez az út, amely ma jellemzi a politikát, járhatatlan, és ezen sürgősen változtatni kell, mert bajban lesz a hazánk, ha már most nincs nagyon nagy bajban.” Az elit várja a változást, ha már a nép nem akar forradalmat csinálni: „Ez a rengeteg lövészárk és a gyűlölettel átszótt kampány és ellenkampány a polgárság politikai frigiditásához vezetett.

Egyelőre még csendes apátiában vagyunk, ahelyett, hogy az asztalra csapnánk, és azt kiáltanánk, hogy most már elég volt.” S megtalálja az apátia feleseit is: „Rettenetesen fájjalom, hogy azok az egykori elvbarátaim, akik ma az országot vezetik, ilyenfajta metamorfózison mentek át, mert szerintem ez abnormális folyamat. Amikor a rendszerváltás után közülük többen egy asztalnál ültem, még egészen mások voltak. Megkérdezhetném, hogy mi történt a miniszterelnök úrral, vagy Kövér Laci-val, vagy Deutsch Tomival. Mi történt velünk, hogy ez bekövetkezhetett? Nekem ez mérhetetlen fájdalmat okoz. [...] Sajnos nem teremtenek erre lehetőséget, pedig szívesen elmondanám nekik: gyerekek, ez nem kóser. De nyilván nem nagyon kíváncsiak arra, hogy én mit gondolok.”

Lám, a régi, kipróbált elit, amely – a régi elvbarátságra hivatkozva – ma is megmondaná, hogy mi a tuti. S visszaköszön a Bródy-féle sziklametafora is: ti mozdultatok el, nem mi. Íme, a létező liberalizmus geocentrikus világmérete...

Csontos János - www.magyaridok.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájkszámít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló

